

Вкладені цикли з лічильником. Змінні в циклах з лічильником

Правила поведінки в кабінеті інформатики

Повідомлення теми і мети уроку

Сьогодні на уроці ми з вами:

поговоримо про вкладені цикли з лічильником;

розглянемо приклади використання змінних у циклах з лічильником;

навчимося складати проєкти для створення візерунків.

Розгляньте таблицю і дайте відповіді на запитання:

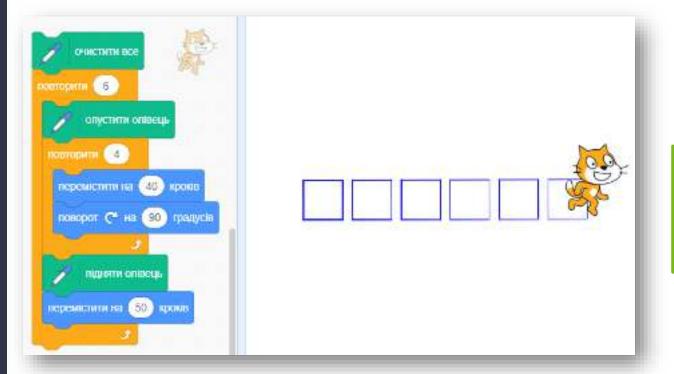
- Як називаються процеси, наведені в І стовпці таблиці?
- Як називається фрагмент алгоритму, наведений у ІІ стовпці таблиці? Як він виконується?
- Що є результатом виконання фрагмента проєкту, який наведено у ІІІ стовпці таблиці? Як він виконується?

Вкладені цикли з лічильником

Під час виконання фрагмента проєкту, наведеного у ІІІ стовпці таблиці, виконавець малюватиме квадрат зі стороною завдовжки 40 кроків. Якщо потрібно намалювати 6 таких квадратів, очевидно, виконавцю потрібно 6 разів повторити команди наведеного фрагмента проєкту. Тобто команди наведеного фрагмента проєкту потрібно розмістити в циклі, який повторюватиметься 6 разів.

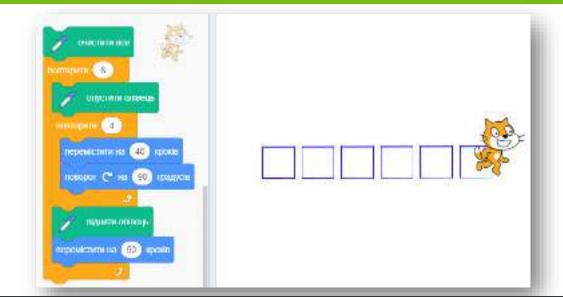

Увага! Усередині циклу повторити 6 разів, крім циклу повторити 4 рази, є команди підняти олівець і перемістити на 50 кроків для переходу в точку для початку малювання наступного квадрата.

Розгляньте проєкт но малюнку, поміркуйте і зробіть висновки:

- Як зміниться результат виконання проєкту, якщо вилучити команди підняти олівець і перемістити на 50 кроків?
- Як зміниться результат виконання проєкту, якщо команду перемістити на 50 кроків замінити на команду:
- а) перемістити на 10 кроків; б) перемістити на 30 кроків; в) перемістити на 40 кроків; г) перемістити на 70 кроків?
- Чому команду опустити олівець розміщено не поза циклом повторити 6 разів, а всередині цього циклу?

Вкладені цикли з лічильником

Якщо серед команд циклу є інші цикли, то такий фрагмент алгоритму називається вкладеними циклами. Цикл, який міститься серед команд іншого циклу, називається внутрішнім. А цикл, серед команд якого розміщено інший цикл, називається зовнішнім.

Вкладені цикли з лічильником

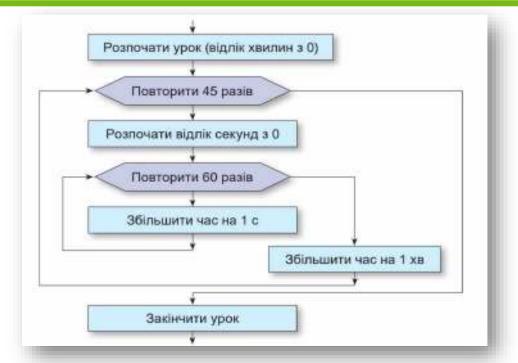
Під час виконання вкладених циклів спочатку починається виконання зовнішнього циклу. У ході його виконання, коли настає черга виконання внутрішнього циклу, цей внутрішній цикл виконується повністю, після чого продовжується виконання зовнішнього циклу. І так відбувається за кожного виконання зовнішнього циклу.

Вкладені цикли з лічильником

Наведемо приклад блок-схеми вкладених циклів

Урок триває 45 хв. Коли розпочинається урок, розпочинається перша хвилина і годинник розпочинає відлік секунд цієї першої хвилини. Відомо, що в кожній хвилині 60 с. Коли проходять 60 с першої хвилини, розпочинається друга хвилина і знову годинник розпочинає відлік секунд від 1 до 60. І так повторюється 45 разів (хвилин). Блок-схему цих вкладених циклів бачимо на малюнку.

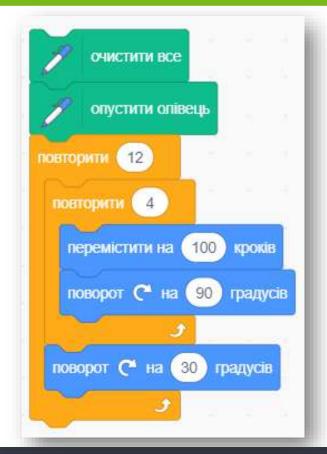
Приклад вкладених циклів

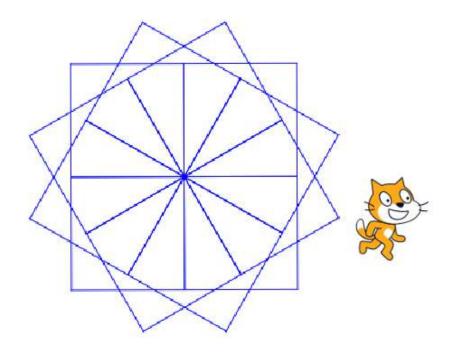
На наведеній блок-схемі внутрішній цикл *Повторити 60 разів* міститься серед команд іншого циклу — циклу *Повторити 45 разів*, який є *зовнішнім*.

Вкладені цикли з лічильником

Розглянемо ще один приклад використання вкладених циклів з лічильником у *Scratch 3*. Наприклад, для малювання орнаменту з 12 квадратів, у якому кожний наступний квадрат повернуто відносно попереднього на 30°, виконавець може виконати проєкт, який наведено на малюнку.

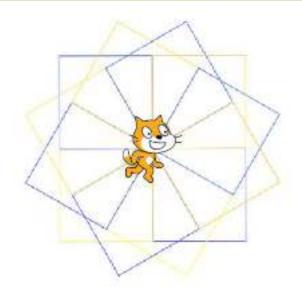
Проєкт з вкладеними циклами для малювання орнаменту з 12 квадратів

Вкладені цикли з лічильником

Можна зробити орнамент різнокольоровим. Для цього можна в попередньому проєкті перед зовнішнім циклом уставити команду надання олівцю початкового кольору, наприклад синього, а до команд зовнішнього циклу після внутрішнього циклу додати команду змінення кольору олівця— збільшити код попереднього кольору на 50. Нагадаємо, що в середовищі *Scratch 3* кожний колір має свій код.

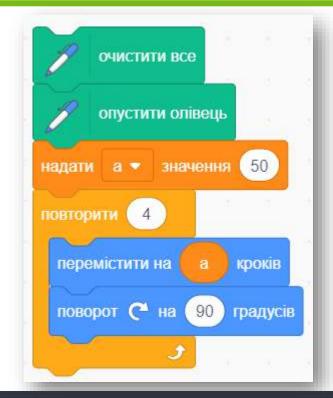
Проєкт з вкладеними циклами для малювання різнокольорового орнаменту з 12 квадратів

Змінні в циклах з лічильником

У циклах з лічильником можна використовувати змінні. Значення цих змінних можуть визначати кількість повторень, відстань для переміщення, кут повороту, колір олівця та ін.

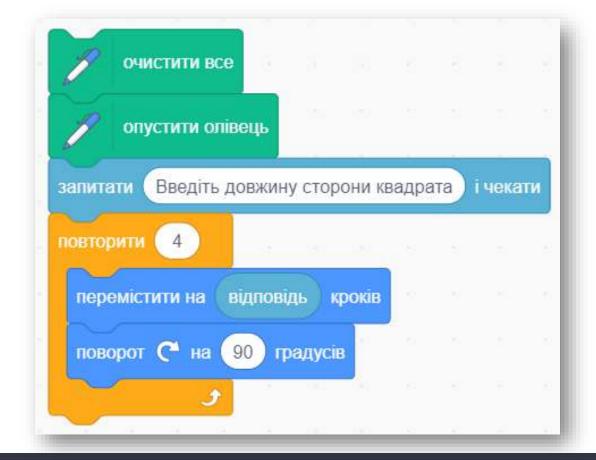
Наприклад, фрагмент проєкту, наведеного на малюнку, можна використовувати для малювання квадрата з довільною довжиною сторони, надаючи змінній *а* перед виконанням проєкту різні значення.

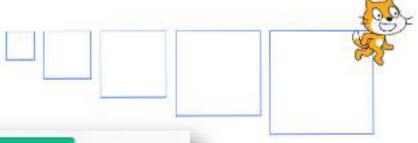
Змінні в циклах з лічильником

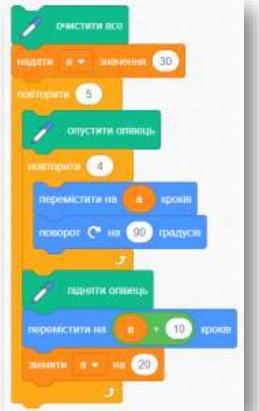
А під час виконання фрагмента проєкту, наведеного на даному малюнку, можна надавати значення довжини сторони квадрата а у ході виконання проєкту.

Змінні в циклах з лічильником

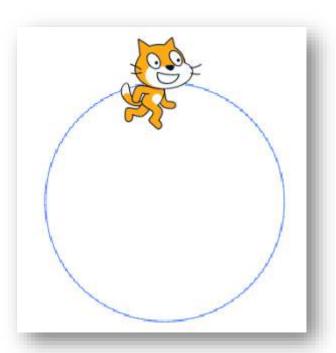
Змінні можна також використовувати й у вкладених циклах з лічильником. На малюнку наведено приклад проєкту для малювання 5 квадратів з різними довжинами сторін. Тут перед початком зовнішнього циклу використано команду присвоювання, яка надає змінній а початкове значення (30). За потреби його можна змінити на інше. Внутрішній цикл призначено для малювання квадрата зі стороною завдовжки а. У зовнішньому циклі після внутрішнього циклу використано команди для переходу до малювання наступного квадрата і збільшення сторони квадрата на 20.

Змінні в циклах з лічильником

У 5-му класі було розглянуто проєкт для малювання кола.

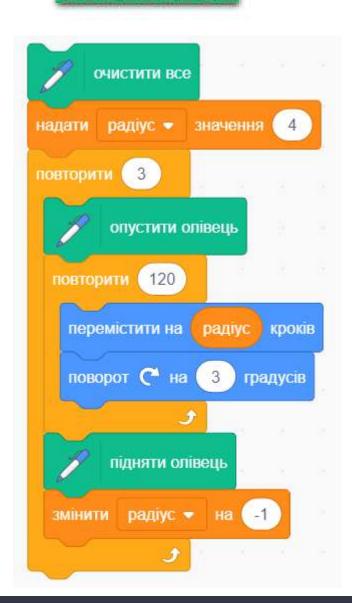

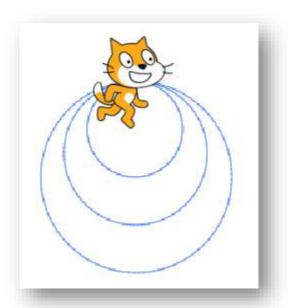
Проєкт для малювання кола та результат його виконання

Змінні в циклах з лічильником

Можна створити проєкт для малювання кількох кіл різних радіусів. Для цього використаємо змінну радіус і вкладені цикли.

Проєкт для малювання трьох кіл різних радіусів

Обговоріть і зробіть висновки

- 1. У яких випадках використовують вкладені цикли?
- 2. Які переваги використання змінних у циклах?
- 3. Наведіть приклади з життя, де використовуються вкладені цикли; вкладені цикли зі змінними.

Щоби відкрити інтерактивне завдання, натисніть на зелений прямокутник або наведіть камеру смартфона на QR-код.

Інтерактивне завдання

Щоби відкрити інтерактивне завдання, натисніть на зелений прямокутник або наведіть камеру смартфона на QR-код.

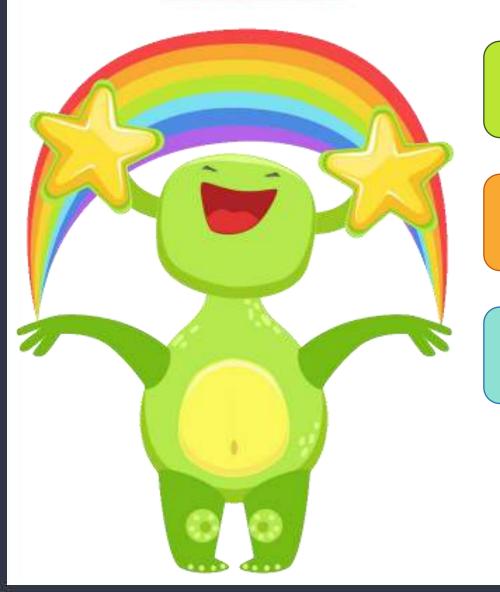
Інтерактивне завдання

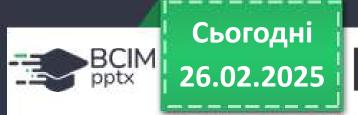
Підсумок

Які цикли називаються вкладеними?

Як виконується фрагмент алгоритму з вкладеними циклами?

Як можна використати змінні в циклі?

Опрацювати у підручнику с. 190-198, виконати завдання 12, с. 198.

Рефлексія «Світлофор настрою». Перейдіть дорогу, використавши перепустку у вигляді цеглинки LEGO.

